

РОЗДІЛ 1

ЛІНГВОКОГНІТИВНІ ТА КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНІ АСПЕКТИ АНГЛІЙСЬКОМОВНОГО ТЕКСТУ ТА ДИСКУРСУ

УДК 811.11

DOI 10.32999/ksu2413-3337/2019-36-1

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ФЕНОМЕНА «КОНСЕНСУС» НА СИНТАКСИЧНОМУ РІВНІ В АНГЛОМОВНОМУ ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Амічба Дімона Петрівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
amichba_dimona@mail.ru
orcid.org/0000-0002-0421-4714

Нісаноглу Наталя Георгіївна,
викладач кафедри іноземних мов
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного
natnisanoglu@gmail.com
orcid.org/0000-0001-5067-6322

Статтю присвячено дослідженню в англomовному публіцистичному дискурсі вербалізації феномена «консенсус» на синтаксичному рівні, в рамках субстантивних словосполучень. Розроблено класифікацію субстантивних словосполучень за такими ознаками, як діяльнісна, просторова, темпоральна.

Ключові слова: феномен «консенсус», вербалізація, синтаксичний рівень, субстантивні словосполучення, дискурс.

VERBALIZATION OF THE PHENOMENON “CONSENSUS” ON A SYNTACTICAL LEVEL IN ENGLISH PUBLICISTIC DISCOURSE

Amichba Dimona Petrivna,
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Translation and Linguistic Training of Foreigners
Oles Honchar Dnipro National University
amichba_dimona@mail.ru
orcid.org/0000-0002-0421-4714

Nisanoglu Natalia Heorhiivna,
Instructor at the Department of Foreign Languages
Tavria State Agrotechnological University
natnisanoglu@gmail.com
orcid.org/0000-0001-5067-6322

Under the conditions of deep social transformations, problems of consensus achieving, developing positive relationships and establishing an atmosphere of mutual understanding are getting greater emphasis that results in topicality of the research of the phenomenon “consensus”.

The paper is devoted to the investigation of verbalization of the phenomenon “consensus” on a syntactical level in English publicistic discourse. Word combinations are considered to be one of the explicitly expressed ways of verbalization. The analysis of the factual material made it possible to define that a lexical unit “consensus” is characterized by the priority of using in the substantival word combinations as opposed to other kinds of the syntactical units. Hence, the aim of the paper is to study verbalization of the phenomenon “consensus” within the framework of the substantival word combinations. Taking into account the activity, spatial and temporal features, the substantival word combinations have been divided into the corresponding groups. In addition, the taxonomy was carried out on the frequency of usage of the substantival word combinations in the English publicistic texts.

According to the above classification, the activity characteristics have been differentiated into “social sphere”, “political sphere” and “economic sphere” subtypes. It was established that the spatial parameters can be presented by such subtypes as “locality of achievement” and “globality of achievement”. “Period of consensus achievement”, “duration of consensus existence” and “frequency of consensus achievement” have been rated as the subtypes of realization of the temporal features of the phenomenon “consensus”.

The conclusion was drawn regarding the complexity of the linguistic phenomenon “consensus” that is determined by the diversity of the social structures and the social processes in the multicultural space.

Key words: *phenomenon “consensus”, verbalization, syntactical level, substantival word combinations, discourse.*

Глибокі соціальні трансформації, що відбуваються останнім часом у суспільстві, виявляються в його певній дестабілізації. В умовах подібної кризи загострюються проблеми досягнення згоди, формування позитивних взаємовідносин, встановлення атмосфери взаєморозуміння, що зумовлює **актуальність** дослідження феномена «консенсус». Значний внесок у вивчення поняття «консенсус» зробили Т. Гоббс, Ж.-Ж. Руссо, Д. Дідро, Л. Блумфілд, Б. Маліновський, які трактували консенсус як основу повноцінного функціонування суспільства.

Вираження феномена «консенсус» у дискурсі передбачає використання різноманітних експліцитно та імпліцитно виражених мовних засобів. Одним з експліцитно виражених засобів феномена «консенсус» на синтаксичному рівні є *словосполучення*. У публіцистичних текстах лексична одиниця *consensus* характеризується пріоритетністю вживання як головного компонент *субстантивних словосполучень* на відміну від дієслівних, ад'єктивних і прислівникових словосполучень. Отже, **метою** статті є розгляд номінації *consensus* у рамках саме субстантивних словосполучень. У нашій роботі ми їх диференціюємо за такими кваліфікаційними ознаками: **діяльністю, просторовою, темпоральною.**

Зазначимо, що діяльність людини – це «форма активності, що характеризує здатність людини чи пов'язаних з нею систем бути причиною змін у бутті» [2, с. 163]. Діяльнісна природа людини, що передбачає комунікативну взаємодію, знаходить вираження у просторі публіцистичного дискурсу. Дослідження субстантивних словосполучень, які відзеркалюють **діяльнісну ознаку** в рамках вербалізації феномена «консенсус» на синтаксичному рівні, зосереджується на мовному оформленні цього явища як результату людської діяльності. Аналіз текстів, що формують публіцистичний дискурс, дозволяє констатувати, що феномен «консенсус» охоплює різноманітні галузі діяльності людини. Ми умовно систематизуємо субстантивні словосполучення у межах діяльнісної ознаки за такими підтипами: «*соціальна сфера*», «*політична сфера*», «*економічна сфера*». Таксономія вищеперелічених підтипів здійснена з урахуванням частотності вживання субстантивних словосполучень у публіцистичних текстах.

У рамках діяльнісної ознаки у підтипі «*соціальна сфера*» розглядаються особливості вираження однаковості між індивідами як

представниками різних соціальних прошарків і соціально-професійних спільнот, що знаходить відображення у публіцистичних текстах:

A consensus amongst the students I spoke to was that universities need to offer specific welfare packages for those suffering from eating disorders, not a one size fits all approach [3].

Despite a much-needed upgrade to the Nauruan hospital facilities – and misguided attempts by the Nauruan government to overrule any decision to transfer dangerously ill women to Australia – medical consensus remains that the island is unable to accommodate complicated deliveries [4].

У наведених прикладах за допомогою субстантивних словосполучень демонструється досягнення консенсусу всередині студентства як соціально-демографічної групи (*consensus amongst the students*) та між мовними особистостями медичної спільноти як соціально-професійного товариства (*medical consensus*).

Серед субстантивних словосполучень у межах діяльнісної ознаки виокремлюємо такий підтип – «*політичну сферу*». Розглянемо приклади, які ілюструють результат комунікативної взаємодії на політичному «полі»:

The urgency, and perhaps nothing else, is a matter of bipartisan consensus [5].

In a Congress noted for its political polarization, legislation to check drone use has the potential to forge “a left-right consensus,” he said [6].

Як бачимо, приклади демонструють досягнення консенсусу як підсумку успішної політичної комунікації. Словосполученням *bipartisan consensus* відзеркалюється однаковість представників двох партій, словосполученням *a left-right consensus* виражено згоду політичних опонентів.

Стосовно субстантивних словосполучень, що вказують на діяльнісну ознаку, ми також виокремлюємо такий підтип як «*економічна сфера*». При цьому фокусом є консенсус як маркер ефективності розвитку відносин між індивідами у процесі організації виробництва, системи управління, створення матеріальних благ:

This unique consensus among economists makes it clear that the entire government agenda is based on false premises [7].

He said the South American country’s government hopes there will be consensus within the Organization of Petroleum Exporting Countries in order to stabilize prices [8].

Субстантивне словосполучення *consensus among economists* у першому прикладі вказує на досягнення консенсусу між фахівцями з економічних питань. Другий приклад відображає соціоекономічну тенденцію до досягнення консенсусу всередині співтовариства *Organization of Petroleum Exporting Countries*, у назві якого наявність терміна *exporting* свідчить про його економічну спрямованість.

Таким чином, феномен «консенсус» охоплює безліч сфер діяльності людини. Це вказує на його «проникнення» у різноманітні поля соціальної взаємодії, що виявляється у семантиці мовних одиниць.

У людській діяльності однією з центральних категорій постає категорія простору, що зумовлює розгляд просторових характеристик феномена «консенсус». Аналіз емпіричного матеріалу забезпечив здійснення таксономії субстантивних словосполучень, що вказують на **просторову ознаку** мовної реалізації консенсусу. Серед них виокремлюємо такі підтипи, як «**локальність досягнення**» й «**глобальність досягнення**».

«**Локальність досягнення**» консенсусу в рамках субстантивних словосполучень відзеркалює певний фокус його досягнення, який можна проілюструвати так:

*Merkel helped turn the deeply traditional party into "one of the pillars of the new **German consensus**", according to the European council on foreign relations [9].*

*MacAskill is not a dispassionate observer – he joined the SNP when he was 18, and has a brother, Kenny, in the Scottish cabinet – but on this issue he seems to be voicing the **local consensus** [10].*

У наведених вище прикладах лексична одиниця *German* вказує на конкретний регіон досягнення комунікативної гармонії, *local* – на топос згідно з контекстом.

Також проаналізовано субстантивні словосполучення, що кваліфікують консенсус як широкомасштабне явище, визначаючи підтип «**глобальність досягнення**»:

*"The Obama administration had a broad **international consensus** and coalition that worked **hand in hand** to ensure there wouldn't be evasion of the sanctioned regime," Ross said [11].*

*Officially ratified on Monday, the dense, 34-page document represents a multi-year effort to hammer out a "**global consensus** on international migration" [12].*

Прикметниками *international* і *global* підкреслюється універсальність як основна ознака феномена «консенсус». Окрім того, фразеологізмом *hand in hand* у другому прикладі імпліцитно актуалізується співпраця та єдність.

Слід зауважити, що просторові координати демонструють локалізацію фокусу досягнення

консенсусу, однак не вичерпують повного опису характеристик явища. Це зумовлює звертання до інших аспектів, що передбачає виявлення якісно нових граней консенсусу в лінгвістичних розвідках. У рамках дослідження субстантивних словосполучень розглянемо темпоральні характеристики досягнення консенсусу, оскільки категорія простору тісно пов'язана з категорією часу, утворюючи «просторово-часовий континуум» [1, с. 234] (переклад Д. Амічби, Н. Нісаноглу).

Аналіз емпіричного матеріалу дозволив диференціювати субстантивні словосполучення, що відображають **темпоральну ознаку** досягнення консенсусу, з урахуванням їх частотності використання в публіцистичних текстах. Серед них можна виокремити такі підтипи, які систематизовано за цим принципом: «**період досягнення консенсусу**», «**тривалість існування консенсусу**», «**частота досягнення консенсусу**».

Підтип «**період досягнення консенсусу**», що характеризується найвищою частотністю вживання, можна проілюструвати такими прикладами:

*Indonesia, which has no territorial claims in the South China Sea, tried to forge a **last-minute consensus** at the meeting but without success [13].*

*The **postwar consensus** was almost universal: John Maynard Keynes's economic prescriptions were widely applied, full employment and the relief of poverty were common goals in the US and much of western Europe, top rates of tax were high and governments sought social outcomes without embarrassment, developing new public services and safety nets [14].*

У наведених вище фрагментах текстів словосполученнями *last-minute consensus* і *postwar consensus* визначаються певні темпоральні параметри досягнення консенсусу.

Звернемось до прикладів зі словосполученнями, що диференціюються як підтип «**тривалість існування консенсусу**»:

*"There has been a **long-standing consensus** that 'smell is the mute sense, the one without words,' and decades of research with English-speaking participants seemed to confirm this," said Professor Majid, who specialises in language research [15].*

*Indeed, the basis of the **20-year "consensus"** is that two parents are better than one, not that parents have to be different genders [16].*

Як бачимо, субстантивні словосполучення *long-standing consensus* і *20-year "consensus"* припускають міцність досягнутого консенсусу як показника стійкості поглядів учасників комунікації.

Відображений у рамках темпоральної ознаки підтип «**частота досягнення консенсусу**» може бути проілюстрований субстан-

тивним словосполученням, яке репрезентує досліджуваний феномен як виняткове явище:

But when they made the transatlantic trip this time there was a rare consensus: they all wanted to talk about the rise of antisemitism in Europe [17].

У вищенаведеному прикладі субстантивним словосполученням *rare consensus* актуалізується епізодичність досягнення консенсусу, вказуючи на значущість цього явища.

Отже, у ході дослідження вербалізації феномена «консенсус» на синтаксичному рівні, а саме – аналізу лексичної одиниці *consensus* у складі *субстантивних словосполучень* у публіцистичному дискурсі, розроблено типологію субстантивних словосполучень за такими ознаками, як *діяльнісна, просторова, темпоральна*. Ті, що реалізують *діяльнісну ознаку*, класифіковано за підтипами «*соціальна сфера*», «*політична сфера*», «*економічна сфера*». У рамках виявлення *просторової ознаки* субстантивні словосполучення систематизовано згідно з підтипами «*локальність досягнення консенсусу*» й «*глобальність досягнення консенсусу*». Стосовно субстантивних словосполучень, що відображають *темпоральну ознаку* досягнення консенсусу, укладено таксономію за такими підтипами: «*період досягнення консенсусу*», «*тривалість існування консенсусу*» й «*частота досягнення консенсусу*». Таким чином, здійснений аналіз уможливіє дійти висновку, що у полікультурному просторі розмаїття соціальних структур і соціальних процесів, які різняться за характером і спрямованістю, детермінує багатогранність лінгвістичного феномена «консенсус».

Перспективи подальших розвідок убачаємо у дослідженні інших засобів, що забезпечують вираження феномена «консенсус» у англомовному публіцистичному дискурсі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Топоров В.Н. Пространство и текст. *Текст: семантика и структура*. Москва : Наука, 1983. С. 227–285.
2. Філософський енциклопедичний словник / за ред. М.Т. Максименко. Київ : Абрис, 2002. 742 с.
3. The Independent, February 28, 2014.
4. The Guardian, February 3, 2017.
5. The New York Times, November 6, 2018.
6. The Salt Lake Tribune, June 19, 2012.
7. The Guardian, July 23, 2014.
8. The Washington Post, June 28, 2012.
9. The Guardian, January 7, 2015.
10. The Guardian, May 20, 2011.
11. The Washington Post, November 6, 2018.
12. The Washington Post, December 14, 2018.
13. The New York Times, July 12, 2012.
14. The Guardian, April 15, 2016.
15. The Independent, January 18, 2018.
16. Los Angeles Times, June 13, 2012.
17. The Guardian, November 3, 2018.

REFERENCES:

1. Toporov, V. N. (1983). Prostranstvo i tekst [Space and Text]. *Tekst: semantika i struktura*. Moscow : Nauka. [in Russian].
2. Filozofskyi entsyklopedychnyi slovnyk (2002). / za red. M. T. Maksymenko. Kyiv: Abrys. [in Ukrainian].
3. The Independent (2014), February 28.
4. The Guardian (2017), February 3.
5. The New York Times (2018), November 6.
6. The Salt Lake Tribune (2012), June 19.
7. The Guardian (2014), July 23.
8. The Washington Post (2012), June 28.
9. The Guardian (2015), January 7.
10. The Guardian (2011), May 20.
11. The Washington Post (2018), November 6.
12. The Washington Post (2018), December 14.
13. The New York Times (2012), July 12.
14. The Guardian (2016), April 15.
15. The Independent (2018), January 18.
16. Los Angeles Times (2018), June.
17. The Guardian (2018), November 3.